

Takács Róbert: A komoly, a szórakozni vágyó és a mindenevő. A nézőkutatás eseményeiről

- 2026. 06. 02.

A korábbi közönségkutatások újabban specializáltan, részben nézőkutatásként jelennek meg. A nézőkutatás (vagy közönségkutatás) empirikus adatgyűjtő módszer, amelyet a színházak, múzeumok és a filmipar használnak a fogyasztási szokások, motivációk és a közönség összetételének feltérképezésére. A továbbiakban két kiemelkedő eseményt és egy tanulmánykötetet mutatok be az elmúlt évekből.

Nagyvárad Szigligeti Színház (kép: BG)

2024. október 9-én a nagyvárad Szigligeti Színházban rendeztek nézőkutatási konferenciát az Infinite Dance Fesztiválhoz kapcsolódóan. A kutatás egyik célja a potenciális nézők kulturális preferenciáinak vizsgálata volt. Az

érdeklődők a 2023-ban végzett kérdőíves kutatás részleteibe tekinthettek bele, az eredményeket pedig az elemzéssel megbízott szakemberek mutatták be: dr. János Szabolcs filológus, a Partiumi Keresztény Egyetem oktatója és dr. Sántha Ágnes szociológus, a Sapientia EMTE oktatója. A bemutató után az elemzők, valamint a kutatást kezdeményező intézmény főigazgatója, Czvikker Katalin válaszolt a résztvevők kérdéseire. A nagyváradi Szigligeti Színház nézői és színházzal kapcsolatos preferenciáinak leírása című tanulmány bemutatja a kulturális fogyasztás elméleteit, a romániai magyarok és románok kultúrafogyasztási szokásait, a kutatás módszertanát és a közönség szociodemográfiai jellemzőit, a színházi elvárásokkal kapcsolatos kérdőíves gyűjtés eredményeit, a műfaji preferenciákat, magát a színházi élményt meghatározó tényezőket. A nézői típusokat a következőképpen csoportosítja: komoly néző, mindenevő, szórakozni vágyó. A nagyváradi színházzal kapcsolatos összefoglaló megállapításokból stratégiai lehetőségek adódnak – a tanulmány szerint. (URL1)

2024. október 24-én a Pesti Vigadóban szervezett konferencián mutatkoztak be a hazai „nézőkutatás” szakemberei A közönség elérése, megtartása, nevelése és kutatása a színházi és a filmes gyakorlatban című konferencián, amelyet a Színház- és Filmművészeti Egyetem, a Magyar Művészeti Akadémia és annak Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézete szervezett. A terítékre került témák jól jelzik a hazai nézőkutatás sokszínű tematikáját és lehetőséget. Például: az MMA Essentia Artis rendezvényének online és offline közönségszervezése, a MüPa CRM-rendszeres és hűségprogramja, a Déryné Program mint új kultúrafinanszírozási modell, közösségteremtés-közönségépítés a magyar filmek alternatív forgalmazásában, a színházzszociológiai kutatás lehetősége, a hazai média- és művészetfogyasztási tendenciák nemzedéki sajátosságai, a

kultúra menedzselése, a látogatói elérés a Vigadóban, az állami finanszírozás és piaci működés dilemmái a filmművészetben, az új médiatartalmak és a közönségelérés, konkrét színházi nézőkutatások (Debrecen, Kecskemét). (URL2)

2025-ben jelent meg a Károli könyvek sorozatban Sepsi Enikő és Szabó Attila (2025) szerkesztésében a *Mit lát a néző?* Bevezetés a színházzociológiai kutatások módszertanába című tanulmánykötet. A szerzők: Balkányi Magdolna, Gódor Lilla, Hans van Maanen, Marco De Marinis, Sepsi Enikő, Szabó Attila, Szántó Száva, Tölli Szofia. A kötet ismertetője szerint olyan átfogó módszertani munkáról van szó, amely az empirikus nézőkutatás új perspektíváit nyitja meg. Először látnak napvilágot azok a nemzetközi és hazai kutatási eredmények, módszertanok, amelyek a különféle színházi rendszerek komplex társadalmi szerepének megértésére, vizsgálatára használható. A tanulmányok színházzociológiai modellek és nézőkutatási módszerek elemzésén, hazai példákon keresztül kínál útmutatót színházi szakembereknek és hallgatóknak empirikus kutatásaik megszervezéséhez, kiértékeléséhez. Segítenek mélyebben megérteni a színház mint társadalmi jelenség hatásait és lehetőségeit. A további kutatások kiindulópontjához, módszertanához az egész kötet, de különösen Sepsi Enikő (2025) tanulmánya javasolható.

Tágabban kapcsolódik a nézőkutatáshoz a színházzemiotika, de mindenképpen említést érdemel az első ilyen tanulmánykötet (Balázs–Pölcz–Terdikné Takács 2023), kiemelve Balázs (2023) tanulmányát a színházzemiotikai kutatások áttekintéséről.

Irodalom (források):

Balázs Géza 2023. Színházzemiotika. 11–32. In: Balázs Géza–Pölcz Ádám–Terdikné Takács Szilvia szerk.: *Színházzemiotika*. Magyar Szemiotikai Társaság, Budapest.

Balázs Géza–Pölcz Ádám–Terdikné Takács Szilvia szerk. 2023. *Színházzemiotika*. Magyar Szemiotikai Társaság, Budapest. (Magyar szemiotikai tanulmányok, 60.)

Sepsi Enikő—Szabó Attila szerk. 2025. *Mit lát a néző? Bevezetés a színházzociológiai kutatások módszertanába*. Károli könyvek. L'Harmattan, Károli Gáspár Református Egyetem, Budapest. (Egyetemi tankönyv)

Sepsi Enikő 2025. A nézőkutatások módszertana 33—56. In: Sepsi Enikő—Szabó Attila szerk.: *Mit lát a néző? Bevezetés a színházzociológiai kutatások módszertanába*. L'Harmattan Kiadó, Károli Gáspár Református Egyetem, Budapest.

URL1.

https://drive.google.com/file/d/1ofOsSkVkeScu_xtyzqAknyTU_bXBnAUT/view

URL2. <https://mma-mmki.hu/a-kozonseg-elerese-megtartasa-nevelese-es-kutatasa-a-szinhazi-es-a-filmes-gyakorlatban/>

Nincs hozzászólás!

Your Email address will not be published.

Save my name, email, and website in this browser for the next time I comment.

This site uses Akismet to reduce spam. [Learn how your comment data is processed.](#)

© 2026 e-nyelvmagazin.hu. All rights reserved.

